

Слупск қ.
Помор Академиясы

Абай атындағы Қазақ ұлттық
педагогикалық университеті

INSTYTUT FILOLOGII / ФИЛОЛОГИЯ ИНСТИТУТЫ

Centrum Kultury i Nauki Kazachskiej imienia Abaja
przy Katedrze Neofilologii

Неофилология кафедрасы жанындағы
Абай атындағы Қазақ мәдениеті және ғылымы орталығы

serdecznie zapraszają do wzięcia udziału w
V Jubileuszowym Międzynarodowym Seminarium Naukowym
“Czytanie Abaja: dzieje i perspektywy kultury Kazachstanu w przestrzeni
euroazjatyckiej”, poświęconym 95. rocznicy powstania Abai University oraz
100. rocznicy urodzin pedagoga, uczonego i tłumacza Aleksandra Żowtisa.

Абай атындағы ҚазҰПУ-дің 95 жылдығына және педагог, ғалым, аудармашы
А.Л. Жовтистің 100 жылдығына арналған «**Абай оқулары: Еуразиялық
кеңістіктегі Қазақстан мәдениетінің тарихы мен келешегі**» атты
V мерейтойлық Халықаралық ғылыми семинарға қатысуға шақырады.

26 maja 2023 r. / 26 мамыр 2023 жыл

Patronat Honorowy:
Ambasada Kazachstanu w Polsce

Польша Республикасындағы Қазақстан Республикасы
Елшілігінің қолдауымен

Komitet Organizacyjny / Ұйымдастыру комитеті:
Przewodniczący / Төрайым – dr hab. Danuta Gierczyńska, prof. AP,
Koordinator Centrum / Орталық үйлестірушісі –
dr Maxim Ponomarenko,
Opieka terytoryczna / Ғылыми қолдау –
prof. dr hab. Galina Nefagina, prof. zw. AP,
ф.ғ.д., профессор Сауле Абишева (Алматы, Қазақстан),
mgr Ewa Promińska, wykładowca Katedry Neofilologii /
Неофилология кафедрасының оқытушысы.

Serdecznie zapraszamy Państwa do wzięcia udziału w **V Jubileuszowym Międzynarodowym Seminarium Naukowym „Czytanie Abaja: dzieje i perspektywy kultury Kazachstanu w przestrzeni euroazjatyckiej”**, poświęconym 95. rocznicy powstania Abai University w Almaty oraz 100. rocznicy urodzin pedagoga, uczonego i tłumacza Aleksandra Żowtisa.

Seminarium odbędzie się w **dniu 26 maja 2023 r.** w trybie hybrydowym (stacjonarnie oraz za pośrednictwem internetu).

Języki robocze: polski, kazachski, rosyjski, angielski

Czas wystąpienia: 10-15 minut

Termin nadsyłania zgłoszeń: 14 maja 2023 r.

Adres e-mail, na który należy nadesłać zgłoszenie: abaicentrum@apsl.edu.pl

Seminarium Naukowe „Czytanie Abaja: dzieje i perspektywy kultury Kazachstanu w przestrzeni euroazjatyckiej” jest cyklicznym wydarzeniem o charakterze międzynarodowym, organizowanym w Centrum Kultury i Nauki Kazachskiej imienia Abaja przy Katedrze Neofilologii Akademii Pomorskiej w Słupsku.

Centrum zostało utworzone w 2019 r. Do jego zadań należy poszerzanie kulturowych horyzontów Polaków i mieszkańców Kazachstanu poprzez wzajemne poznawanie swoich kultur oraz współpraca naukowa, wyrażająca się m.in. w przeprowadzaniu seminariów naukowych i organizacji imprez okolicznościowych.

Współorganizatorem tego wydarzenia jest Kazachski Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny imienia Abaja w Almaty (Kazachstan), wieloletni partner AP oraz oficjalny Fundator Centrum.

Seminaria odbywają się co roku od dnia otwarcia Centrum. To pierwszy taki cykl wydarzeń naukowych w Polsce, poświęconych Abajowi Kunanbajulu oraz innym przedstawicielom kultury Kazachstanu. *Abaj to wybitny XIX-wieczny kazachski poeta, filozof, kompozytor, krzewiciel oświaty, działacz społeczny, nazywany „ojcem literatury kazachskiej”*. Jego osobowość i twórczość są wszechstronnie badane podczas Seminarium.

Tematyka Seminarium nie ogranicza się do badań nad dziedzictwem Abaja. Obejmuje ona również wszelkie aspekty wielonarodowej kultury Kazachstanu: np. historię, literaturę, tradycję, muzykę. Istotne znaczenie ma tutaj różnorodność kulturowa i etniczna tego kraju, a zatem wzajemne przenikanie się różnych kultur. W ramach Seminarium poruszane są tematy, dotyczące aktualnych procesów, zachodzących w życiu społecznym i kulturalnym Kazachstanu, obejmujących także specyfikę współczesnego życia literackiego.

Wyrażamy szczerą nadzieję, iż tego typu spotkania, organizowane w murach Akademii Pomorskiej w Słupsku będą co roku zrzęszwały miłośników kultury i literatury kazachskiej oraz wszystkich zainteresowanych twórczością Abaja Kunanbajulu i jego rolę w światowej przestrzeni kulturowej.

Jednym z naszych priorytetowych zadań jest rozwój badań nad twórczością Abaja oraz historią, literaturą i szeroko rozumianą kulturą Kazachstanu w Polsce i krajach ościennych. Kolejnym ważnym zadaniem jest stworzenie w europejskiej przestrzeni naukowej międzynarodowej platformy dyskusyjnej dla młodych naukowców.

Do udziału w Seminarium zapraszamy studentów, doktorantów oraz wykładowców polskich i zagranicznych uczelni, a także wszystkie osoby pragnące bliżej zapoznać się z twórczością Abaja Kunanbajuly i kulturą Kazachstanu.

Uczestnicy Seminarium ponoszą koszty zakwaterowania i dojazdu. Studenci studiów I stopnia (SPS) proszeni są o podanie w formularzu zgłoszeniowym danych swojego promotora lub opiekuna roku. Każdy uczestnik otrzyma **imienny certyfikat**, potwierdzający udział w Seminarium. Wzór formularza zgłoszeniowego (załącznik nr 1) znajduje się w załączeniu.

Uprzejmie informujemy, iż ilość wystąpień w formie zdalnej jest ograniczona. O przyjęciu lub odrzuceniu takiego zgłoszenia będzie decydował Komitet Organizacyjny. Decyzja podejmowana będzie w oparciu o aktualność i wartość naukową przedłożonego przez uczestnika tematu wystąpienia.

Z okazji Jubileuszowego Seminarium odbędzie się **recytacja wierszy kazachskich poetów**. **Chętnych do wzięcia udziału prosimy o zaznaczenie odpowiedniego punktu w formularzu zgłoszeniowym** (załącznik nr 1). **Lista wierszy do recytacji** również znajduje się w załączeniu (załącznik nr 2).

Serdecznie zapraszamy Państwa do subskrypcji naszej strony na Facebooku: <https://www.facebook.com/abaicentrumslupsk>.

Z wyrazami szacunku,
Członkowie Komitetu Organizacyjnego

Абай атындағы ҚазҰПУ-дің 95 жылдығына және педагог, ғалым, аудармашы А.Л. Жовтистің 100 жылдығына арналған «Абай оқулары: Еуразиялық кеңістіктегі Қазақстан мәдениетінің тарихы мен келешегі» атты V мерейтойлық Халықаралық ғылыми семинарға қатысуға шақырамыз. Семинар 26 мамыр 2023 жылы аралас форматта (офлайн және қашықтықтан) өтеді.

Жұмыс тілдері: поляк, қазақ, орыс, ағылшын.

Сөйлеу регламенті: 10-15 минут

Өтінім беру мерзімі: 2023 жылдың 14 мамырына дейін

Өтінім беру үшін электрондық пошта: abaicentrum@apsl.edu.pl

«Абай оқулары: Еуразиялық кеңістіктегі Қазақстан мәдениетінің тарихы мен келешегі» Халықаралық ғылыми семинары Слупск қ. (Польша) Помор академиясының Неофилология кафедрасы жанындағы Абай атындағы Қазақ мәдениеті және ғылымы орталығында жыл сайынғы іс-шара болып табылады.

Орталық 2019 жылы құрылды. Оның негізгі міндеттері поляктар мен қазақстандықтар арасындағы мәдениетаралық өзара іс-қимылды кеңейту, сондай-ақ ғылыми ынтымақтастықты нығайту: семинарлар мен басқа да іс-шараларды ұйымдастыру болып табылады.

Семинарды Слупск қ. Помор академиясының көпжылдық серіктесі, Орталықтың ресми құрылтайшысы Алматы қаласындағы Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті бірлесіп ұйымдастырады.

Семинарлар Орталық ашылған күннен бастап бастап жыл сайын өткізіледі. Бұл шара – Польшадағы Абай Құнанбаевқа және Қазақстан мәдениетінің басқа да өкілдеріне арналған ғылыми іс-шара топтамаларының бірі. Абай – XIX ғасырдың екінші жартысындағы көрнекті қазақ ақыны, философы, композиторы және ағартушысы. Оны «қазақ әдебиетінің атасы» деп те атайды. Оның тұлғасы мен шығармашылығы «Абай оқуларында» жан-жақты зерттеледі.

Семинар тақырыбы Абайдың шығармашылық мұрасын зерттеумен шектелмейді. Ол сондай-ақ Қазақстанның көпұлтты мәдениетінің түрлі қырларын, мысалы, тарихты, әдебиетті, музыканы, дәстүрлерді қамтиды. Көпұлтты Қазақстанның мәдени және этникалық алуан түрлілігі мен әртүрлі мәдениеттердің өзара әрекеттестігі айтарлықтай маңызға ие. Семинар шеңберінде Қазақстан Республикасының мәдени және қоғамдық өмірінде болып жатқан өзекті мәселелерді, оның ішінде қазіргі әдеби процестің ерекшеліктерін талқылауға болады.

Алдағы уақытта Помор академиясы шаңырағындағы кездесулер Қазақстанның әдебиеті мен мәдениетіне және Абай Құнанбаевтың әлемдік мәдени кеңістіктегі рөліне қызығушылық танытқандар үшін жақсы дәстүрге айналады деп шын жүректен үміттенеміз.

Аталған семинардың басым міндеттерінің бірі Абай шығармашылығын, сондай-ақ Қазақстанның тарихын, әдебиеті мен мәдениетін Польшада және оған көршілес елдерде зерттеуді дамыту болып табылады. Тағы бір маңызды міндет – еуропалық ғылыми салада жас ғалымдар үшін пікірталас алаңын құру.

Оған поляк және шетелдік жоғары оқу орындарының студенттері, магистранттары, докторанттары мен оқытушылары, сондай-ақ Абай Құнанбаевтың шығармашылығы мен Қазақстан мәдениетіне қызығушылық танытқандар шақырылады.

Жол жүру және тұру шығындарын қатысушылардың өздері немесе жіберуші тарап көтереді. Әрбір қатысушы **атаулы сертификат** алады. Қатысуға арналған өтінім нысаны осы хатқа **№1 қосымшада** орналасқан. Студенттер өздерінің ғылыми жетекшісінің немесе тәлімгерінің (аты-жөні, ғылыми дәрежесі, жұмыс орны, лауазымы) деректерін көрсетуі қажет екендігіне назар аударамыз.

Семинарға қашықтықтан қатысу мүмкіндігі шектеулі, ал өтінімді қабылдау немесе қабылдамау Ұйымдастыру комитетінің ұсынылатын баяндама тақырыбының өзектілігі мен ғылыми жаңалығы негізінде қабылданатын шешіміне байланысты.

Біздің ғылыми семинарымыздың бес жылдық Мерейтойы аясында **белгілі қазақ ақындарының өлеңдерін мәнерлеп оқу жарысы** болады. Егер Сіз **шараға** қатысқыңыз келсе, **оны өтінімде көрсетіңіз (№1 қосымша)** және ұсынылған **шығармалар тізімімен танысыңыз (№2 қосымша)**.

Сіздерді Абай атындағы Қазақ мәдениеті және ғылымы орталығының Facebook әлеуметтік желісіндегі парақшасына жазылуға шақырамыз: <https://www.facebook.com/abaicentrumslupsk>.

Ізгі тілектермен,
Ұйымдастыру комитетінің мүшелері

FORMULARZ ZGŁOSZENIOWY

Zgłaszam udział w V Jubileuszowym Międzynarodowym Seminarium Naukowym **“Czytanie Abaja: dzieje i perspektywy kultury Kazachstanu w przestrzeni euroazjatyckiej”**, poświęconym 95. rocznicy powstania Abai University oraz 100. rocznicy urodzin pedagoga, uczonego i tłumacza Aleksandra Żowtisa.

Słupsk-Almaty, 26 maja 2023 r.

Imię i nazwisko _____
Tytuł lub stopień naukowy _____
Stanowisko _____
Uczelnia, instytut (miasto, kraj) _____
Adres do korespondencji _____
E-mail _____
Nr telefonu _____

Imię i nazwisko, tytuł naukowy promotora lub opiekuna (dotyczy studentów)

Temat wystąpienia _____
Krótkie streszczenie (3-5 zdań) _____
Format wystąpienia: stacjonarnie, zdalnie (właściwe podkreślić),
Multimedialne środki: prezentacja, plik wideo, inne (właściwe podkreślić),
Czy Pani/Pan wyraża chęć **recytacji wiersza** w j. kazachskim: tak, nie (właściwe podkreślić),
Nr wiersza na liście w załączniku nr 2 (jeżeli dotyczy): _____

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych zawartych w formularzu oraz w dołączonych dokumentach w celu uczestnictwa w wydarzeniu naukowym, organizowanym przez Akademię Pomorską z siedzibą w Słupsku, 76-200 Słupsk, ul. Arciszewskiego 22A, zgodnie z art. 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. Jednocześnie oświadczam, że zostałam/em poinformowana/y o prawie do cofnięcia zgody w dowolnym momencie bez wpływu na zgodności z prawem przetwarzania, prawie dostępu do swoich danych, ich sprostowaniu, usunięciu lub ograniczeniu przetwarzania, wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania, prawie przenoszenia danych, a także prawie wniesienia skargi do organu nadzorczego. Kontakt z Inspektorem Ochrony Danych – e-mail: inspektor@apsl.edu.pl

Data, czytelny podpis uczestnika

Абай атындағы ҚазҰПУ-дің 95 жылдығына және педагог, ғалым, аудармашы
А.Л. Жовтистің 100 жылдығы арналған «Абай оқулары: Еуразиялық кеңістіктегі
Қазақстан мәдениетінің тарихы мен келешегі» атты V мерейтойлық
Халықаралық ғылыми семинарына

ҚАТЫСУҒА ӨТІНІШ

Слупск-Алматы, 2023 жылдың 26 мамыры

Аты-жөні _____
Ғылыми дәрежесі _____
Лауазымы _____
Жоғары оқу орны (қала, елі) _____
Хат-хабар үшін мекенжайы _____
E-mail _____
Телефоны _____

Ғылыми жетекшінің аты-жөні, ғылыми дәрежесі және лауазымы (студенттер үшін)

Баяндама тақырыбы _____

Қысқа андатпа (3-5 сөйлем) _____

Баяндама жасау форматы: келіп қатысуы, қашықтық (керегінің астын сызу),
Мультимедиялық сүйемелдеу: презентация, бейнеролик, басқа (керегінің астын
сызу),

Өлеңдер декламациясына қатысу: иә, жоқ (керегінің астын сызу),

Өлеңнің атауы (№ 2 қосымшада ұсынылған тізімнен):

Слупскідегі Помор академиясының базасында өткізілетін ғылыми іс-шараға қатысу мақсатында өтінімдегі және қоса берілген құжаттардағы менің жеке деректерімді өңдеуге келісім білдіремін (ul. Arciszewskiego 22A, 76-200 Słupsk), 2017 жылғы 27 сәуірдегі Еуропалық Парламент пен Еуропалық Кеңестің 2016/679 өкімдерінің 7-бабына сәйкес. Сонымен қатар, деректерді өңдеу заңына сәйкестігіне әсер етпестен кез келген уақытта дербес деректерді өңдеуге өз келісімін кері қайтарып алу құқығы туралы; өз деректеріне қол жеткізу құқығы, оларды өзгерту, жою немесе өңдеуді шектеу туралы; деректерді өңдеуге қарсылық енгізу және оларды көшіру, сондай-ақ оларды беру құқығы туралы хабарланғанды мәлімдеймін қадағалау органына шағымдар. Деректерді қорғау инспекторымен байланыс – e-mail: inspektor@apsl.edu.pl

Қатысушының өтінім жіберген күні және қолы

Lista wierszy kazachskich poetów / Қазақ ақындарының өлеңдерінің тізімі

№ 1

**МАҒЖАН ЖҰМАБАЕВ
ҚАЗАҚ ТІЛІ**

Күш кеміді, айбынды ту құлады,
Кеше батыр – бүгін қорқақ, бұғады.
Ерікке ұмтылған ұшқыр жаны кісенде
Қан суынған, жүрек солғын соғады.

Қыран құсты қос қанаты қырқылды,
Күндей күшті күркіреген ел тынды.
Асқар Алтай — алтын ана есте жоқ,
Батыр, хандар — асқан жандар ұмытылды!

Ерлік, елдік, бірлік, қайрат, бақ, ардың, —
Жауыз тағдыр жойды бәрін не бардың...
Алтын Күннен бағасыз бір белгі боп,
Нұрлы жұлдыз, бабам тілі, сен қалдың!
Жарық көрмей жатсаң да ұзақ, кен-тілім,
Таза, терең, өткір, күшті, кең тілім,
Тарап кеткен балаларыңды бауырыңа
Ақ қолыңмен тарта аларсың сен, тілім!

№ 2

**СҰЛТАНМАХМҰТ ТОРАЙҒЫРОВ
ҚАЗАҚ ТІЛІ**

Сүйемін туған тілді анам тілін,
Бесікте жатқанымда-ақ берген білім.
Шыр етіп жерге түскен минутімнен,
Құлағыма сіңірген таныс үнім.
Сол тілмен шешем мені әлдилеген,
Еркелеткен, құлыным, жаным деген.
Сол тілменен бірінші білгізілген,
«Апа» деген сүйгендік сөз хәм менен.
Қалжақтап алып қашып құрбы бөркін,
Сол тілменен ойнадым далада еркін.
Сол тілменен бірінші сыртқа шыққам,
Өмірден, ен даладан ұққам көркін.
Сол тілменен білгіздім тілегімді,
Бірінші сүйген жарға жүрегімді.
Маған қарай тығылып «жаным» деген,
Мойнына апарғанда білегімді.
Сол тілменен үйрендім нәрсе аттарын,
Сол тілменен ұғынды, әдетті мен жаттадым,
Ең бірінші сол тілмен сыртқа шықты,
Сүйгенім, жек көргенім, ұнатқаным.

№ 3

**МАҒЖАН ЖҰМАБАЕВ
МЕН ЖАСТАРҒА СЕНЕМІН**

Арыстандай айбатты,
Жолбарыстай қайратты –
Қырандай күшті қанатты.
Мен жастарға сенемін!
Көздерінде от ойнар,
Сөздерінде жалын бар,
Жаннан қымбат оларға ар,
Мен жастарға сенемін!
Жас қырандар – балапан,
Жайып қанат ұмтылған.
Көздегені көк аспан.
Мен жастарға сенемін!
Жұмсақ мінез жібектер.
Сүттей таза жүректер.
Қасиетті тілектер –
Мен жастарға сенемін!
Тау суындай гүрілдер,
Айбынды алаш елім дер,
Алтын Арқа жерім дер,
Мен жастарға сенемін!
Қажу бар ма тұлпарға,
Талу бар ма сұңқарға,
Иман күшті оларда,
Мен жастарға сенемін!...
Алаш айбынды ұраны,
Қасиетті құраны,
Алаштың олар құрбаны,
Мен жастарға сенемін!
Мен сенемін жастарға.
Алаш атын аспанға
Шығарар олар бір таңда,
Мен жастарға сенемін!

№ 4

**МҰҚАҒАЛИ МАҚАТАЕВ
ТУҒАН ЖЕРГЕ**

Таныс өлке,
Таныс аймақ,
Таныс маң:
Анау жерде - құрбылармен алысқам,
Анау жерде - құрбы жанмен табысқам.
Алба-жұлба ақша бұлттар жарысқан,
Таулар әне, ұйықтап кеткен данышпан,
Жолдар анау, шұбатылып шаңы ұшқан,
Таныс өлке, таныс аймақ, таныс маң.

Шабындықтар,
Егістіктер,
Тоғайлар.
Төбелердің төбесінде - көк айдар.
Ақ сағыммен араласып, аулаққа,
Сағым болып бара жатыр көп ойлар.
Бір тынбайды шегірткенің шырылы,
Жел қозғаған ақ шилердің сыбыры,
Бәрі таныс - кісінеген құлыны
Ін аузында шаңқылдаған суыры.
Айналайын!
Атамекен, Ақ мекен!
Қандай қазақ іздеп сені тапты екен?!
Туған өлке тәтті екен ғой,
Тәтті екен!

№ 5

МҰҚАҒАЛИ МАҚАТАЕВ ҚАРА ӨЛЕҢ

Қалқам,
Мен Лермонтов, Пушкин де емеу,
Есенинмін демедім ешкімге мен,
Қазақтың қара өлеңі - құдіретім,
Онда бір сұмдық сыр бар естілмеген.
Жат жерді жастанғанда жазатайым,
Қанымен жазды, мүмкін, ағатайым.
...Қасиетіңнен, қара өлең, айналайын,
Қазақтың дәл өзіндей қарапайым.
Түзу-түзу тілінген таспадайын,
Қамшы өремін таспадан басқадайын.
Қаламасаң қамшымды аулақ жүргін.
Қараша үйдің есігін ашпа, ағайын!
Түзу-түзу жыртылған аңыздайын,
Аңызыма неге нәр тамызбайын.
Қара өлеңі қазақтың қаза болса,
Қара көзден неге қан ағызбайын.
Іздемпаздық менің де бар өнерім,
Будан жасап бидай мен тары егемін.
Қазан-миым бәрін де қайнатады.
Дара қойып қазақтың қара өлеңін.
Ақынмын деп қалай мен айта аламын,
Халқымның өзі айтқанын қайталадым.
...Күпі киген қазақтың қара өлеңін,
Шекпен жауып, өзіне қайтарамын...

№ 6

АХМЕТ БАЙТҰРСЫНҰЛЫ ОҚУҒА ШАҚЫРУ

Балалар!
Оқуға бар!
Жатпа қарап!
Жуынып, киініңдер шапшаңырақ!
Шақырды тауық мана әлдеқашан,
Қарап тұр терезеден күн жылтырап.
Адам да, ұшқан құс та, жүрген аң да,
Жұмыссыз тек тұрған жоқ ешбір жан да:
Кішкене қоңыз да жүр жүгін сүйреп,
Барады аралар да ұшып балға.
Күн ашық, тоғайлар шат, ың-жың орман,
Оянып жан-мақұлық түнде қонған,
Шығады тоқылдақтың тоқ-тоқ даусы,
Сайрағы сарғалдақтың сыңғырлаған.
Өзенде балықшылар ау қарап жүр,
Тоғайда орақ даусы шаң-шұң орған.
Аллалап, ал кітапты қолдарыңа!
Құлдарын Құдай сүймес жалқау болған.

№ 7

АХМЕТ БАЙТҰРСЫНҰЛЫ ҚАЗАҚ САЛТЫ

Қалтылдақ қайық мініп еспесі жоқ,
Теңізде жүрміз қалқып кешпесі жоқ.
Жел соқса, құйын қуса жылжи беру
Болғандай табан тіреу еш нәрсе жоқ.
Бұл күйге бүгін емес, көптен кірдік,
Алды-артын аңдамаған бетпен кірдік.
Шығармай бір жеңнен қол, бір жерден сөз,
Алалық алты бақан дертпен кірдік.
Бейне бір құдіретті сынағандай,
«Сақтар деп, сақтар болса» - сертпен
жүрдік.
Жат жақты Жаратқанға күзеттіріп,
Жақынмен ырылдастық, иттей үрдік.
Білдірдік елдің сырын, ердің құнын,
Елеріп ерегіске екі-үш күндік.
Кіреді тентек есі түстен кейін,
Мүшкілін халіміздің жаңа білдік.
Әлі де, саңылаусыз салтын бағып,
Түрі жоқ іс айтатын пәлен дерлік.
«Ұлы той көппен көрген жалғыз мен бе? -
Деп отыр, - не болса да жұртпен көрдік».

№ 8

СҰЛТАНМАХМУТ ТОРАЙҒЫРОВ МЕН ҚАЗАҚ

Мен – қазақ, қазақпын деп мақтанамын,
Ұранға Алаш деген атты аламын.
Сүйгенім қазақ өмірі, өзім қазақ,
Мен неге қазақтықтан сақтанамын?

Алтай, Ертіс, Сырдария, Есіл, Жайық,
Арасан қоныс қылдым ірге жайып.
Елім, жерім қорғайтын ерім болып,
Ер жеттім ен далада лықа тойып.

Ер Түрік ұрпағымын даңқы кеткен,
Бір кезде Еуропаны тітіренткен.
Кіргені есік, шыққаны тесік болып,
Күнбағыс, Күншығысқа әмірі жеткен.

Кешегі хан Шыңғыстың ұрпағына,
Талай царь, талай князь тәжім еткен.
Мен қазақ, қазақпын деп мақтанмын,
Ұранға Алаш деген атты аламын.

Сүйдіріп жүрегімді тартқан менің,
Сарыарқа, Сарыдала туған жерім.
Көк күмбездің астында көк масаты,
Сәулемен алтындаған сары белім.

Кең дала, шаңсыз ауа, таза қоныс,
Иісі аңқып бетім сүйген самал желім.
Кіндік болып малменен жанды өсірген,
Жаз жайлау, күзгі күзек қысқы тебін.

Даламның мен сағынам бек пен ханын,
Ел үшін аямайтын шыбын жанын.
«Қайғысыз ұйқы ұйықтатып»
Қайғырусыз жылқы бақтырып,

Қалыңсыз қатын құштырып,
Алашты «алаш» қылған сабаздарым.
«Топтан торай шалдырмасқа,
Қазақтың бір тайын кәпірге алдырмасқа.

Бір түнде тоқсан ойланып,
Тоғыз төңкерілетін...»

Ел қорғаны ерімнің сүйем бәрін.
Мен – қазақ, қазақпын деп мақтанамын,
Ұранға Алаш деген атты аламын.
Сүйгенім қазақ өмірі, өзім қазақ,
Мен неге қазақтықтан сақтанамын?

№ 9

МҰҚАҒАЛИ МАҚАТАЕВ ҮШ БАҚЫТЫМ

Ең бірінші бақытым – Халқым менің,
Соған берем ойымның алтын кенін.
Ол бар болса, мен бармын, қор болмаймын,
Қымбатырақ алтыннан нарқым менің.

Ал екінші бақытым – Тілім менің,
Тас жүректі тіліммен тілімдедім.
Кей – кейде дүниеден түңілсем де,
Қасиетті тілімнен түңілмедім.

Бақытым бар үшінші – Отан деген,
Құдай деген кім десе, Отан дер ем!
... Оты сөнген жалғанда жан барсың ба?
Ойланбай – ақ кел дағы от ал менен.

Түтін түтет,
Өс, өрбі, көгере бер,
Немерелер көбейсін, шөберелер.
Жадында ұста :
Жақсылық күтпегейсің!
От емес, оқ сұрасаң менен егер!

Үш бірдей бақытым бар алақанда,
(Мені мұндай бақытты жаратар ма?!)
Үш күн нұрын төгеді аспанымнан,
Атырау, Алтай, Арқа, Алатауға!!!

№ 10

МҰҚАҒАЛИ МАҚАТАЕВ ЕЙ, ӨМІР

Дүниенің ағын да, қарасын да,
Мыңқ етпейсің, қабылдап аласың да.
Қарасымен шамаң жоқ таласуға,
Ей, өмірім, зымырап барасың ба?
Жер мен көктің желпініп арасында,
Желігесің, түсесің қара суға.
Құйын қуған қанбақтай аласұра,
Ей, өмірім, зымырап барасың ба?
Мен отырмын теңіздің жағасында,
Бересім де жоқ оған, аласым да.
Мені тастап, толқындар, ағасың ба?
Толқынданып, өмірім, барасың ба?
Шаң шығарып ізінен құйындаған,
Барасың ба, өмірім, қиындаған?
Сыйын маған,
Ей, өмір, сыйын маған,
Сыйыңды алам мен сенің бұйырмаған.

№ 11

**АБАЙ КҮНАНБАЙҰЛЫ
БІЛІМДІНЕН ШЫҚҚАН СӨЗ**

Білімдіден шыққан сөз
Талаптыға болсын кез.
Нұрын, сырын көруге,
Көкірегінде болсын көз.

Жүрегі - айна, көңілі - ояу,
Сөз тыңдамас ол баяу.
Өз өнері тұр таяу,
Ұқпасын ба сөзді тез?

Әбілет басқан елерме,
Сөзге жуық келер ме?
Түзу сөзге сенер ме,
Түзелмесін білген ез?

«Айтшы айтшылап» жалынар,
Ұққыш жансып шабынар.
Ұқпай жатып жалығар,
Ұйқылы-ояу бойкүйез.

Жас баладай жеңісқой,
Байлаулы емес ақыл, ой.
Ойлағаны - айт пен той,
Біржың-қылжаң ит мінез.

Сұлу қыз бен я батыр
Болмаған соң, тәңірі алғыр,
Шығып кетер, я қалғыр,
Оған ақыл - арам без.

Жақсыға айтсаң, жаны еріп,
Ұғар көңіл шын беріп,
Дертті ішіне ем көріп,
Неге алтынды десін жез.

«Ой, тәңір айшыл» кер есек,
Құлық, сұмдық не өсек
Болмаған соң, бір есеп -
Мейлі қамқа, мейлі бөз.

№ 12

**МІРЖАҚЫП ДУЛАТҰЛЫ
ЖАСТАРҒА**

Найзаменен түртсе де,
Жатырмын, қазақ, оянбай.
Мұнша қалың ұйқыны
Бердің бізге, ой, Алла-ай!

Бар ма екен біздей ғафыл жұрт,
Атырафқа көз салсақ.
Көзі іскенше ұйқыға
Келе жатқан тоя алмай?

Етемін үміт жастардан,
Жаңа гүл шашқан бақшадай.
Мұрадын оңай кім табар,
Жар салып жұртқа қақсамай?

Халыққа, жастар, басшы бол!
Қараңғыда жетектеп.
Терең судан өтер ме,
Мың қойды серке бастамай?